

Odsłonięcie pomnika Chwała Lotnikom Polskim

#Lotnictwo cywilne #Lotnictwo wojskowe 2 września 2018

W Święto Lotnictwa Polskiego - 28 sierpnia - na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach w Warszawie został odsłonięty przez prezydenta Andrzeja Dudę pomnik poświęcony wszystkim lotnikom polskim.

Uroczyste odsłonięcie pomnika Chwała Lotnikom Polskim odbyło się 28 sierpnia na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach w Warszawie / Zdjęcie: Leszek Mańkowski

W uroczystości, która rozpoczęła się od odegrania Mazurka Dąbrowskiego, wzięli udział m.in.: minister obrony narodowej Mariusz Błaszczak, szef KPRM Michał Dworczyk, szef Biura Bezpieczeństwa Narodowego Paweł Soloch, córka gen. Władysława Andersa senator Anna Maria Anders – pełnomocnik premiera ds. dialogu międzynarodowego. Przybyli również przedstawiciele Wojska Polskiego, duchowieństwa, weterani II wojny światowej i lotnicy z całej Polski. Bardzo licznie reprezentowane były też cywilne i wojskowe stowarzyszenia seniorów lotnictwa. Radę Seniorów Lotnictwa reprezentowali prezes Leszek Mańkowski i wiceprezes Barbara Grześkowiak-Bocian. Obecni byli również prezesi: Roman Antonowicz, Leszek Szczepaniak, Andrzej Amerski i Lesław Karst.

Uczestniczący w ceremonii odsłonięcia pomnika przedstawiciel Stowarzyszenia Seniorów Lotnictwa Wojskowego RP gen. broni pil. prof. Jerzy Gotowała, który w latach 1990-1995 był dowódcą Wojsk Lotniczych i Obrony Powietrznej, podkreślił, że polscy lotnicy walczyli – zwyciężając, ale też ginąc – na całym świecie. *Ich groby rozsiane są po całym ziemskim globie. Spotkać je można nad Sekwaną, na przedmieściach Londynu, w chłodnych wodach Morza Północnego i Atlantyku, w mroźnych śniegach Syberii i także w gorących piaskach pustyni (...). Ten pomnik zbudowaliśmy wszystkim lotnikom polskim: wojskowym, sportowym, załogom Polskich Linii Lotniczych LOT,*

szybownikom, spadochroniarzom, baloniarzom, także modelarzom lotniczym – wszystkim tym, którzy z takim trudem podnosili ojczyste niebo – powiedział generał. Lotniczym akcentem uroczystości był przelot samolotów TS-11 zespołu akrobacyjnego *Biało-Czerwone Iskry* z włączonymi smugaczami, które utworzyły nad pomnikiem biało-czerwoną flagę.

Odsłonięcie pomnika autorstwa architekta Piotra Kudelskiego było ukoronowaniem blisko dwuletnich działań Komitetu Budowy Pomnika pod przewodnictwem gen. dyw. pil. Franciszka Macioły. Idea budowy pomnika zrodziła się w Warszawsko-Mazowieckim Oddziale Stowarzyszenia Seniorów Lotnictwa Wojskowego RP i Warszawskim Klubie Seniorów Lotnictwa.

Pomnik upamiętnia wszystkich polskich lotników, którzy poświęcili swoje życie w służbie Ojczyzny, nie tylko poległych na podniebnych polach bitew w czasie działań bojowych, ale również tych, którzy zginęli pełniąc służbę w czasie pokoju w kraju i za granicą. Także wszystkich tych, którzy w poczuciu dobrze spełnionego obowiązku wobec Ojczyzny i społeczeństwa, zostali powołani do *Niebieskiej Eskadry*. Bez względu na okres, wydarzenia historyczne, miejsce na świecie czy indywidualne zasługi.

Pomnik o wysokości 9 m i długości 12 m jest zlokalizowany w kwaterze G II Cmentarza Wojskowego na Powązkach. Obiekt ma charakter symbolicznej kwatery bez pochówku, a jego bryła nawiązuje do dziecięcego samolociku z papieru umieszczonego na pasie startowym, który dla zwiększenia ekspresji obiektu podrywa się do góry, tworząc cokół pomnika i którego wysokość płynnie narasta do 110 cm. Główny element pomnika, dziecięca zabawka z papieru w kształcie samolotu, zachowuje jego proporcje wywodzące się z pierwotnego materiału, z którego został wykonany – arkusza papieru formatu A4.

Stalowy *samolocik* wykonany jest z blachy malowanej na kolor srebrny i ma wysokość 7,90 m, a szerokość podstawy wynosi około 3 m. Na lewym skrzydle samolociku – elewacji frontowej umieszczona została biało-czerwona szachownica lotnicza o wymiarach 40 × 40 cm, zaś na prawym skrzydle samolociku – elewacji tylnej umieszczono tekst Marsza Lotników Polskich. Główny napis *Chwała Lotnikom Polskim* wykonany został ze stali nierdzewnej oksydowanej. Na monumencie umieszczono też wykonane z tego samego materiału: lotniczego orzełka, napisy rocznicowe 1918 i 2018, lotniczą *gapę*, godło Aeroklubu, żurawia PLL LOT, znak PZL i emblemat Szkoły Orłąt w Dęblinie. U podstawy pasa startowego umieszczono natomiast napisy upamiętniające fundatorów pomnika.

Dzięki płk dypl. pil. inż. Janowi Urbaniakowi udało się zlokalizować i pozyskać historyczne granitowe fragmenty pierwszego w Polsce (podobno także w Europie) Pomnika Lotnika dłuta Edwarda Wittiga z 1932, odnalezione w parku im. płk Jana Szypowskiego ps. *Leśnik* na warszawskim Grochowie. Pomnik ten został zniszczony

przez Niemców podczas planowego wyburzania stolicy po upadku powstania warszawskiego. Jeden z zachowanych jego fragmentów został włączony w kompozycję Pomnika Chwała Lotnikom Polskim, co nadało mu dodatkową rangę historyczną.

Kamień węgielny pod budowę pomnika został wmurowany 5 listopada 2016, w 98. rocznicę pierwszego lotu bojowego polskiego lotnictwa wojskowego, wykonanego w obronie Lwowa podczas walk polsko-ukraińskich przez załogę w składzie por. pil. Stefan Bastyr i por. obs. Janusz de *Beaurain*.

Prace przy realizacji monumentu rozpoczęły się jesienią następnego roku, a koszt budowy monumentu wyniósł około 380 tys. zł. Granitowy cokół w kształcie pasa startowego wykonał GRANITEX z Mińska Mazowieckiego, samolot z blachy nierdzewnej spółka Austenic-Sztajerwald, a prace kamieniarskie INTERBUD Wyszaków ([Kamień węgielny pod pomnik Chwała Lotnikom Polskim](#), 2016-11-07).

Na podstawie informacji Marcina Sigmunda

Powiązane wiadomości

[Odślonięcie pomnika Chwała Lotnikom Polskim \(2018-09-02\)](#)

[Kamień węgielny pod pomnik Chwała Lotnikom Polskim \(2016-11-07\)](#)

© Wszelkie prawa zastrzeżone, 2007-2025 Altair Agencja Lotnicza Sp. z o. o